

podłączamy dom DO PRĄDU

Każdy, kto buduje własny dom, jako jedno z pierwszych zadań stawia sobie doprowadzenie energii elektrycznej. W trakcie budowy oznacza to możliwość podłączenia betoniarki i elektronarzędzi.

Jarosław Barański

Pierwszą czynnością jest wystąpienie do Rejonowego Zakładu Energetycznego z wnioskiem o określenie warunków przyłączenia domu do sieci elektroenergetycznej. W formularzu oprócz typowych informacji teled adresowych należy przedstawić szacunkowe zapotrzebowanie na moc.

We wniosku podajemy:

- nazwisko, imię, adres korespondencyjny inwestora, telefon kontaktowy;
- rodzaj obiektu przyłączanego do sieci (wolno stojący dom jednorodzinny, bliźniak, szeregowiec);
- dokładny adres przyłączanego obiektu;
- rodzaj przyłącza lub sposób jego modyfikacji – tymczasowe, stałe, zwiększenie pobieranej mocy, zamiana przyłącza jednofazowego na trójfazowe;
- charakterystykę odbiorników prądu, ich przeznaczenie i moce;
- moc przyłączeniową;
- planowane roczne zużycie energii;
- termin rozpoczęcia dostaw energii;
- rodzaj taryfy (jedno- lub dwustrefowa);
- rodzaj przyłącza (napowietrzne, kablowe, jedno- lub trójfazowe).

Wyznaczamy moc przyłączeniową

Zestawiamy wszystkie istniejące i planowane do zamontowania odbiorniki (tab. 1). Suma pobieranych przez nie mocy nosi nazwę **mocy zainstalowanej** (P_i). **Moc przyłączeniowa** (P_p) jest mniejsza od zainstalowanej, gdyż nigdy wszystkie urządzenia nie działają jednocześnie. Ilość działających jednocześnie urządzeń elektrycznych określa **współczynnik jed-**

noczesności (k). Jest on mniejszy od jedności, a jego wielkość zależy od ilości mieszkańców, trybu ich życia itp. W praktyce, w domu jednorodzinny można przyjąć współczynnik 0,5-0,6 (co najmniej połowa urządzeń działa jednocześnie). Ostatecznie:

$$P_p = P_i \cdot k.$$

Najczęściej, dla domu jednorodzinnygo średniej wielkości przyjmuje się moc przyłączeniową ok. 10 kW. Jeśli w kuchni jest zainstalowana lub zaplanowana instalacja kuchenki elektrycznej to $P_p = 15$ kW, jeśli planowane jest ogrzewanie elektryczne – $P_p = 30$ kW.

Wyznaczamy roczne zużycie energii

Znając moc przyłączeniową można określić roczne zużycie energii. Przyjmując, że dziennie moc przyłączeniową pobiera się przez ok. 3 godziny (tzw. średni czas użytkowania t), obliczamy ją ze wzoru:

$$W = P_p \cdot t \cdot 365 \text{ [dni]}.$$

W domach o powierzchni ok. 150 m², bez kuchni (elektrycznej) i ogrzewania elektrycznego przeciętne roczne zużycie energii wynosi ok. 11 000 kWh. Przy kuchni elektrycznej – ok. 17 000 kWh przy ogrzewaniu elektrycznym (piece akumulacyjne, przepływowe ogrzewacze wody) – ok. 30 000 kWh. W domach o większych powierzchniach wartości te będą wyższe.

Jaki rodzaj taryfy wybrać?

Jeżeli w domu nie ma ogrzewania elektrycznego, a największe zużycie prądu przypada w ciągu dnia, wybieramy taryfę jednostrefową (G11). Jeśli mamy piece akumulacyjne, które możemy ładować w nocy, warto wybrać taryfę dwustrefową (G12).

Należność jest naliczana:

- całodobowo (G11) – w trakcie całej doby jest jednolita stawka za 1 kWh;
- według taryfy dziennie-nocnej (G12) – w godz. 6-13 i 15-22 płacimy więcej, w pozostałych mniej niż w taryfie całodobowej.

Przyłącze i licznik są własnością zakładu energetycznego mimo, że płaci za nie inwestor

Tabela 1. Przykładowe zestawienie mocy odbiorników użytkowanych w budynku jednorodzinnym

Odbiornik	Łączna moc zainstalowana (kW)
Oświetlenie	2,5
Telewizor	0,3
Kuchnia elektr. z piekarnikiem	8
Komputer	0,2
Zmywarka	1,2
Łodówka z zamrażarką	1,5
Pralka	2
Czajnik elektryczny	2
Pompa do z.w.u.	0,8
Pompa c.o.	0,6
Wyciąg kuchenny	0,1
Kuchenka mikrofalowa	1,5
Oświetlenie ogrodu	0,8
Żelazko	1
Robot kuchenny	0,7

Rodzaj taryfy należy ustalić przed zamontowaniem licznika, gdyż urządzenie dla taryfy całodobowej różni się od modelu pracującego w trybie dziennie-nocnym. W tym drugim przypadku do wyższego kosztu licznika trzeba też doliczyć wartość zegara sterującego, nadzorującego właściwe przełączanie taryf.

Załączniki i opłaty

Należy dołączyć dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do korzystania z obiektu – np. potwierdzoną kopię aktu notarialnego. Konieczny jest również podkład geodezyjny zagospodarowania działki lub (za zgodą zakładu

energetycznego) szkic sytuacyjny lokalizacji domu względem istniejącej sieci elektrycznej i obiektów budowlanych. Jeżeli przyłącze wykonywane będzie w obiekcie nowobudowanym, konieczne jest przedstawienie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zakład energetyczny określa wysokość przedpłaty (ok. 100 zł) uiszczanej przy składaniu wniosku. Jeżeli wnioskodawca uzyska akceptację i dojdzie do realizacji przyłącza, kwota ta zostanie wliczona w należność za przyłączenie. Brak zgody zakładu na przyłącze (np. z powodu braku technicznych możliwości dostaw) wiąże się ze zwrotem zaliczki. Jeżeli wnioskodawca sam wycofa wniosek, kwota ta przepada na rzecz zakładu energetycznego.

I co dalej?

W oparciu o przedłożone dokumenty Rejonowy Zakład Energetyczny wydaje warunki przyłączenia instalacji domu do państwowej sieci energetycznej (w ciągu 14 dni od złożenia wniosku). Jeżeli wynika z nich potrzeba wykonania przyłącza podziemnego (kablowego), niezbędne jest opracowanie przez uprawnionego elektryka dokumentacji technicznej. Plany przygotowywane są w oparciu o aktualny podkład geodezyjny i przedkładane w Urzędzie Gminy. Na tej podstawie zakład energetyczny otrzymuje pozwolenie na budowę – na

prace związane z wykonaniem przyłącza (np. wykopy, przebieg linii).

Umowa z zakładem energetycznym

Działające przyłącze elektryczne nie gwarantuje regularnych dostaw energii. Potrzebna jest jeszcze umowa z zakładem. Prawidłowo sporządzona, powinna zawierać:

- określenie stron zawierających umowę – dane odbiorcy i dostawcy (rejonowego zakładu energetycznego);
- dokładne określenie obiektu, który będzie zaopatrywany w energię elektryczną. W punkcie tym należy określić miejsce zamontowania licznika energii;
- datę rozpoczęcia dostaw energii;
- określenie ilości sprzedawanego i odbieranego prądu elektrycznego;
- ceny i stawki, według których ustalana będzie należność, a także terminy i sposób płatności;
- wartość mocy umownej (nie może być większa niż moc przyłączeniowa);
- standardy jakościowe obsługi odbiorców;
- charakterystykę energetyczną odbioru;
- obowiązki i przywileje odbiorcy i dostawcy w zakresie pomiaru i kontroli poboru energii;
- sposób egzekwowania warunków umowy (np. kary umowne);
- termin ważności, warunki zmiany i wypowiedzenia umowy.

z życia wzięte

1 Czy istnieje możliwość zwrotu kosztów poniesionych podczas wykonywania przyłącza elektrycznego? Przyłącze zostało wykonane za moje pieniądze i przejęte przez zakład energetyczny.

Ostatnio taki spór przed Sądem Najwyższym wygrała Kolej Jaworzyna Krynica SA. Sąd Najwyższy stwierdził, że obie strony powinny po równo partycypować w kosztach wybudowania przyłącza. Przyłącze jednak jest własnością zakładu energetycznego. Jak to rozstrzygnięcie ma się do indywidualnych inwestorów?

Nie widzę obecnie możliwości wykorzystania tego orzeczenia w praktyce, chyba że ktoś ma czas i możliwości finansowe, aby „ciągnąć” sprawę przez wszystkie instancje, aż do Sądu Najwyższego. Ponadto zauważam spore różnice w stanie faktycznym i stanie prawnym Kolei Jaworzyna Krynica SA, a inwestora „jednorodzinny” wykonującego przyłącze. Nie ma gwarancji uzyskania podobnego orzeczenia.

2 Czy będąc właścicielem starego domu, do którego doprowadzone są prąd, woda (z licznikami) i podpisana jest umowa o warunkach poboru mediów, a jednocześnie budując nowy dom obok na tej samej działce, należy występować o nowe warunki techniczne, czy można skorzystać z istniejących przyłączy, zgłaszając fakt w odpowiednim urzędzie?

Trzeba znaleźć elektryka z uprawnieniami, który sprawdzi, czy moc doprowadzona do starego budynku jest wystarczająca także dla nowego. Jeżeli jest wystarczająca, nie trzeba podpisywać nowej umowy. Przewód od starego budynku do nowego może zostać poprowadzony w ziemi. Wszystkie czynności musi wykonać elektryk z uprawnieniami, a wkopany przewód trzeba zaznaczyć na mapie geodezyjnej.

3 Czy warto mieć dwie taryfy energetyczne? Jakie czekają mnie opłaty związane z instalacją licznika dwutaryfowego?

Korzystanie z energii elektrycznej w dwóch taryfach będzie opłacalne, gdy co najmniej 50% zużycia przypadnie na tzw. tanie godziny. Warto bowiem zauważyć, że mając licznik dwutaryfowy płacimy mniej za taryfę nocną, ale też za zużycie dzienne płacimy nieco więcej niż dla licznika jednotaryfowego.

Przeliczając ceny za kilowat warto uwzględnić, że za licznik dwutaryfowy zapłacimy większą opłatę stałą. Do kosztów trzeba też dodać jednorazową opłatę za wymianę licznika (ok. 50 zł). Zakład energetyczny poleca też właścicielowi działki na własny koszt przystosować miejsce pod licznik z zegarem. Koszt takiej przeróbki wynosi kilkaset złotych (w przypadku wymiany skrzynki).

Zakłady energetyczne nie zawsze informują, że skrzynka nie musi być wymieniana, o ile poprosimy o licznik z zegarem montowanym na dole. W takich przypadkach standardowa skrzynka wystarczy do zamontowania licznika dwutaryfowego.

Aby jak najczęściej korzystać z taniej taryfy, np. pralkę można włączyć po godz. 22. Z nagrzewaniem wody jest jeszcze łatwiej – wystarczy zamontować zegar, który będzie włączał termę w określonych godzinach.